

AUTORZY

PRZEDMOWA

1. PERSPEKTYWA PIELĘGNIARSTWA PEDIATRYCZNEGO - Danuta Zarzycka

- 1.1. Pielęgniarstwo pediatryczne współcześnie
- 1.2. Model opieki pediatrycznej skoncentrowanej na dziecku
- 1.3. Wybrane podstawy teoretyczne pielęgniarstwa pediatrycznego
- 1.4. Podstawy założeń modelu Anne Casey
- 1.5. Wytyczne dla opieki pielęgniarzkiej

2. PODSTAWY ETYCZNE OPIEKI NAD DZIECKIEM - Beata Dobrowolska

- 2.1. Zasady etyczne w opiece pielęgniarzkiej nad dzieckiem – wytyczne dla opieki pielęgniarzkiej
- 2.2. Sytuacje etycznie trudne w pielęgniarstwie pediatrycznym
- 2.3. Wytyczne dla opieki pielęgniarzkiej w zakresie decyzji etycznych

3. DZIECKO W SPOŁECZEŃSTWIE - Anna Bednarek

- 3.1. Dziecko w ujęciu definicyjnym
- 3.2. Środowisko społeczne a rozwój dziecka
- 3.3. Czynniki społeczne bezpośrednie a rozwój dziecka
- 3.4. Czynniki społeczne pośrednie a rozwój dziecka
- 3.5. Wytyczne dla opieki pielęgniarzkiej

4. WZROST I ROZWÓJ DZIECKA - Dorota Mocarska, Anna Musiał

- 4.1. Elementy rozwoju psychofizycznego dziecka
- 4.2. Auksologiczna ocena rozwoju dziecka
- 4.3. Kamienie milowe w rozwoju dziecka
- 4.4. Działania profilaktyczne w rozwoju dziecka

5. PROMOCJA ZDROWIA DZIECKA

5.1. Żywienie dzieci i młodzieży - Józef Ryżko

5.2. Wytyczne dla opieki pielęgniarskiej - Małgorzata Marć

6. PROFILAKTYKA PEDIATRYCZNA - Jacek Wysocki

6.1. Szczepienia ochronne w profilaktyce pediatrycznej

6.2. Zasady wykonywania szczepień ochronnych

6.3. Program Szczepień Ochronnych

7. PODSTAWOWE ASPEKTY OCENY STANU ZDROWIA DZIECI

I RODZINY - Anna Bodajko-Grochowska, Arkadiusz Jędrzejewski, Ewa Markut-Miotła

7.1. Badanie podmiotowe – istota i odrębności w opiece nad dzieckiem

7.2. Swoistość badania fizykalnego dziecka

8. ODRĘBNOŚCI STANU ZDROWIA NOWORODKA - Teresa Jackowska

8.1. Rola rodziców, matki w opiece nad noworodkiem

8.2. Ocena stanu ogólnego noworodka

8.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych w podstawowych diagnozach pielęgniarskich

8.4. Wytyczne dla opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem urodzonym przedwcześnie

9. WYBRANE PROBLEMY ZDROWOTNE W DZIECIŃSTWIE

9.1. Anomalie/wady wrodzone - Janusz Kocki

9.1.1. Charakter i klasyfikacje wrodzonych wad rozwojowych

9.1.2. Wybrane choroby chromosomowe wieku rozwojowego

9.1.3. Poradnictwo genetyczne – wrodzone wady rozwojowe

9.1.4. Wytyczne dla opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem z wrodzoną wadą rozwojową

9.2. Choroby zakaźne - Ernest Kuchar, Monika Wanke-Rytt, Monika Karlikowska-Skwarnik

9.2.1. Podstawowe objawy kliniczne

- 9.2.2. Wybrane zakażenia bakteryjne
- 9.2.3. Wybrane zakażenia wirusowe
- 9.3. Alergie - Andrzej Emeryk, Ewa Markut-Miotła, Magdalena Kowalska, Kamil Janeczek, Anna Bodajko-Grochowska
 - 9.3.1. Profilaktyka chorób alergicznych
 - 9.3.2. Atopowe zapalenie skóry (łac. atopic dermatitis; ang. atopic dermatiti)
 - 9.3.3. Alergiczny nieżyt nosa (łac. rhinitis allergica, ang. allergic rhinitis)
 - 9.3.4. Alergia na leki
 - 9.3.5. Anafilaksja (łac. anaphylaxia, ang. anaphylaxis)
- 9.4. Zaburzenia odżywiania - Tomasz Szopiński, Bartosz Korczowski
 - 9.4.1. Ocena stanu odżywienia
 - 9.4.2. Zaburzenia przyrostu masy ciała
 - 9.4.3. Niedożywienie
 - 9.4.4. Otyłość i nadwaga u dzieci
- 9.5. Rozwój i zaburzenia behawioralne i emocjonalne - Marzena Samardakiewicz
 - 9.5.1. Fazy rozwoju psychospołecznego dziecka i ich zaburzenia
 - 9.5.2. Wybrane problemy behawioralne i emocjonalne
 - 9.5.3. Reakcje dzieci i rodziców na hospitalizację i chorobę

10. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU UKŁADU ODDECHOWEGO

- 10.1. Choroby układu oddechowego - Andrzej Emeryk, Ewa Markut-Miotła, Magdalena Kowalska, Kamil Janeczek, Anna Bodajko-Grochowska
 - 10.1.1. Zespół krupy (łac./ang. croup)
 - 10.1.2. Ostre zapalenie oskrzeli (łac. bronchitis acuta, ang. acute bronchitis)
 - 10.1.3. Zapalenie oskrzelików (łac. bronchiolitis, ang. bronchiolitis)
 - 10.1.4. Astma oskrzelowa (łac. asthma bronchiale, ang. asthma)

10.1.5. Mukowiscydoza (łac. cystic fibrosis, ang. cystic fibrosis [CF])

10.1.6. Obiektywne metody oceny układu oddechowego w praktyce pielęgniarstwa

10.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu oddechowego - Alina Trojanowska, Magdalena Brodowicz-Król

10.2.1. Nieskuteczne oczyszczanie dróg oddechowych

10.2.2. Nieefektywne oddychanie

10.2.3. Refleksyjna praktyka pielęgniarstwa

11. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU PRZEWODU POKARMOWEGO -

11.1. Choroby przewodu pokarmowego - Andrea Horvath-Stolarczyk

11.1.1. Ostra biegunka infekcyjna (łac. diarrhoea acuta, ang. acute gastroenteritis)

11.1.2. Biegunka przewlekła (ang. chronic diarrhea)

11.1.3. Choroba trzewna – celiakia (łac. morbus visceralis, ang. celiac disease)

11.1.4. Nieswoiste choroby zapalne jelit (ang. inflammatory bowel diseases)

11.1.5. Zaburzenia czynnościowe przewodu pokarmowego (ang. functional Gastrointestinal disorders, FGIDs)

11.1.6. Regurgitacje i refluks żołądkowo-przełykowy u niemowląt (łac. Oesophagitis et Reflux, ang. regurgitations, gastroesophageal reflux)

11.1.7. Kolka niemowlęca (ang. infantile colic)

11.1.8. Zaburzony rytm wypróżnień: zaparcie czynnościowe, dyschezja, nieretencyjne nietrzymanie stolca (ang. functional constipation, functional dyschezia, functional nonretentive, fecal incontinence)

11.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu przewodu pokarmowego - Ewa Barczykowska

- 11.2.1. Biegunka ostra
- 11.2.2. Ryzyko odwodnienia w biegunce ostrej
- 11.2.3. Biegunka pękowa
- 11.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgnarska

12. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU SERCA I UKŁADU KRAŻENIA

- 12.1. Choroby serca i układu krążenia - Bożena Werner
 - 12.1.1. Omdlenia u dzieci
 - 12.1.2. Bóle w klatce piersiowej w populacji pediatrycznej
 - 12.1.3. Wady serca u dzieci
 - 12.1.4. Zaburzenia rytmu serca u dzieci
 - 12.1.5. Gorączka reumatyczna
 - 12.1.6. Zapalenie mięśnia sercowego
- 12.2. Planowanie opieki pielęgnarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu serca i układu krążenia - Anna Rozensztrauch
 - 12.2.1. Obniżona tolerancja wysiłku
 - 12.2.2. Zwiększona objętość płynów
 - 12.2.3. Brak oczekiwanego przyrostu masy ciała
 - 12.2.4. Zmniejszony rzut serca
 - 12.2.5. Refleksyjna praktyka pielęgnarska

13. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU NEREK I UKŁADU MOCZOWEGO

- 13.1. Choroby nerek i układu moczowego - Danuta Zwolińska, Kinga Musiał
 - 13.1.1. Białkomocz (łac. proteinuria, ang. proteinuria)
 - 13.1.2. Krwinkomocz (łac. erythrocyturia, ang. hematuria)
 - 13.1.3. Wrodzone wady nerek i układu moczowego (łac. defecti renum et urinarii tractus congeniti, ang. congenital anomalies of the kidney and urinary tract [akronim: CAKUT])
 - 13.1.4. Zakażenia układu moczowego u dzieci (łac. infectio tractus urinarii, ang. urinary tract infection)

13.1.5. Nietrzymanie moczu (łac. *urinarium incontinentia*, ang. *urinary incontinence*)

13.1.6. Kamica układu moczowego (łac. *urolithiasis*, ang. *urolithiasis*)

13.1.7. Ostra niewydolność nerek (łac. *insufficiencia renum acuta*, ang. *acute renal failure*)

13.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu nerek i układu moczowego - Krystyna Twarduś

13.2.1. Ból w przebiegu zakażeń układu moczowego

13.2.2. Nadmierna objętość płynów ustrojowych w przebiegu nerczycy

13.2.3. Dyskomfort z powodu bólu ostrego w napadzie kamicy nerkowej

13.2.4. Obniżona samoocena dziecka z powodu moczenia się

13.2.5. Refleksyjna praktyka pielęgniarstwa

14. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU NARZĄDÓW PŁCIOWYCH

14.1. Choroby narządów płciowych - Tomasz Koszutski, Dominika Smyczek

14.1.1. Wady prącia

14.1.2. Ostra moszna

14.1.3. Przepuklina pachwinowa (łac. *hernia inguinalis*, ang. *inguinal hernia*)

14.1.4. Wodniak jądra (łac./ang. *hydrocele testis*)

14.1.5. Wnętrostwo (łac. *cryptorchismus*, ang. *undescended testicle*)

14.1.6. Krwistek (ang. *hydrometrocolpos*)

14.1.7. Sklejenie warg sromowych (synechia) (łac. *vaginal synechiae*)

14.1.8. Stany zapalne narządów rodnych

14.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu narządów płciowych - Anna Stodolak

14.2.1. Dolegliwości bólowe i obrzęk moszny

- 14.2.2. Ryzyko zakażenia rany po zabiegu operacyjnym
- 14.2.3. Obrzęk i zaczerwienienie okolicy urogenitalnej u dziewczynek z powodu stanu zapalnego
- 14.2.4. Patologiczna wydzielina z pochwy (upławy) i świąd
- 14.2.5. Refleksyjna praktyka pielęgnarska

15. ZABURZENIA FUNKCJI KRWI

- 15.1. Choroby hematologiczne - Katarzyna Drabko
 - 15.1.1. Niedokrwistość (łac. *anaemia*, ang. *anaemia*)
 - 15.1.2. Skaza krwotoczna (łac. *diathesis haemorrhagica*, ang. *hemorrhagic diathesis*)
- 15.2. Planowanie opieki pielęgnarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami funkcji krwi - Aneta Zreda-Pikies
 - 15.2.1. Zmęczenie spowodowane obniżeniem się parametrów morfologicznych
 - 15.2.2. Nieefektywne podtrzymywanie zdrowia związane z brakiem wiedzy
 - 15.2.3. Lęk przed wystąpieniem objawów choroby
 - 15.2.4. Ryzyko zakażenia/uszkodzenia portu naczyniowego
 - 15.2.5. Ból spowodowany wylewem krwi do stawu
 - 15.2.6. Ograniczenie aktywności fizycznej związanej z ryzykiem krwawień wewnątrznarządowych
 - 15.2.7. Refleksyjna praktyka pielęgnarska

16. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU UKŁADU WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO

- 16.1. Choroby układu wydzielania wewnętrznego - Iwona Beń-Skowronek
 - 16.1.1. Choroby tarczycy u dzieci
 - 16.1.2. Zaburzenia wzrastania u dzieci
 - 16.1.3. Zaburzenia czynności nadnerczy
 - 16.1.4. Zaburzenia dojrzewania u dzieci

- 16.1.5. Zaburzenia różnicowania płci (ang. *disorders of sex development*)
- 16.1.6. Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej
- 16.1.7. Cukrzyca u dzieci (łac./ang. *diabetes mellitus*, DM)
- 16.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu wydzielania wewnętrznego - Anna Stefanowicz-Bielska
 - 16.2.1. Niedostateczna wiedza
 - 16.2.2. Zaparcia
 - 16.2.3. Zaburzenie równowagi w odżywianiu: więcej niż organizm potrzebuje
 - 16.2.4. Zaburzenie równowagi w odżywianiu: mniej niż organizm potrzebuje
 - 16.2.5. Refleksyjna praktyka pielęgniarstwa

17. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU NARZĄDU RUCHU I TKANKI ŁĄCZNEJ

- 17.1. Choroby reumatyczne - Violetta Opoka-Winiarska
 - 17.1.1. Zapalenie stawów w wieku rozwojowym
 - 17.1.2. Zapalenie mięśni w wieku rozwojowym
 - 17.1.3. Rola opieki pielęgniarstwa w opiece nad dzieckiem z chorobą reumatyczną
- 17.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z chorobami reumatycznymi - Grażyna Cepuch
 - 17.2.1. Ból przewlekły i/lub ostry. Sztywność poranna
 - 17.2.2. Gorączka o charakterze heptycznym
 - 17.2.3. Zwiększone ryzyko chorób zębów, przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej
 - 17.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarstwa
- 17.3. Ortopedia dziecięca i urazy - Michał Latański
 - 17.3.1. Terapie stosowane w chorobach narządu ruchu

- 17.3.2. Dysplazja rozwojowa stawu biodrowego (łac. *dysplasia coxae congenita*, ang. *developmental dysplasia of the HIP* – DDH)
- 17.3.3. Skolioza idiopatyczna (łac. *scoliosis idiopathica*, ang. *idiopathic scoliosis*)
- 17.3.4. Dziecko utykające (łac. *claudicatio*, ang. *limping child*)
- 17.3.5. Choroba Legg-Calvè-Perthesa (łac. *morbus Legg--Calvè-Perthes*, ang. *Legg-Calvè-Perthes Disease*, LCPD)
- 17.3.6. Złamanie kości (łac. *fractura ossis*, ang. *bone fracture*)
- 17.3.7. Dziecko z politraumą – postępowanie ortopedyczne
- 17.4. Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami W funkcjonowaniu narządu ruchu - Agnieszka Sobolewska-Samorek, Monika Szewczyk
 - 17.4.1. Ból pourazowy i w schorzeniach kostno-stawowych
 - 17.4.2. Ograniczenie aktywności fizycznej dziecka po zabiegu operacyjnym
 - 17.4.3. Lęk dziecka spowodowany założeniem opatrunku unieruchamiającego
 - 17.4.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarska

18. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU UKŁADU NERWOWEGO

- 18.1. Choroby układu nerwowego - Magdalena Chrościńska-Krawczyk
 - 18.1.1. Bóle głowy (łac. *capitis doloribus*, ang. *headaches*)
 - 18.1.2. Padaczka/padaczki wieku dziecięcego (łac. *epilepsia*, ang. *epilepsy*)
 - 18.1.3. Mózgowe porażenie dziecięce (łac. *paralysis cereбрalis infantium*, ang. *cerebral palsy*)
 - 18.1.4. Wodogłowie (łac./ang. *hydrocephalus*)
 - 18.1.5. Wady cewy nerwowej
- 18.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu nerwowego - Marta Lewicka
 - 18.2.1. Ryzyko zaburzenia więzi rodzic–dziecko

18.2.2. Problemy ze snem (trudności z zasypianiem, nocne przebudzenia oraz zmniejszenie czasu trwania snu) u dzieci z zaburzeniami neurorozwojowymi

18.2.3. Opóźnienie rozwoju psychoruchowego

18.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgnarska

19. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU PSYCHICZNYM

19.1. Choroby psychiczne - Lena Cichoń, Krzysztof M. Wilczyński, Małgorzata Janas-Kozik

19.1.1. Zaburzenie afektywne dwubiegunowe (łac. *psychosis bipolaris*, ang. *bipolar disorder*)

19.1.2. Depresja (łac. *depressio*, ang. *depression*)

19.1.3. Jadłowstręt psychiczny (ang. *anorexia nervosa*)

19.1.4. Zaburzenie ze spektrum autyzmu (ang. *autism spectrum disorder*, ASD)

19.1.5. Zespół nadpobudliwości ruchowej z deficytem uwagi (ang. *attention-deficit hyperactivity disorder*, ADHD)

19.2. Planowanie opieki pielęgnarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami funkcjonowania psychicznego - Damian Czarnecki

19.2.1. Deficyt w funkcjonowaniu społecznym oraz zaburzenia w komunikowaniu się dziecka z autyzmem i z ADHD

19.2.2. Niedostateczne odżywienie organizmu w mechanizmie jadłowstrętu psychicznego I BULIMII

19.2.3. Zachowania ryzykowne u dziecka z zaburzeniami afektywnymi

19.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgnarska

20. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU SKÓRY

20.1. Choroby skóry - Paulina Szczepanik-Kułak, Dorota Krasowska

20.1.1. Zmiany na skórze okresu noworodkowego

20.1.2. Wysypki okresu niemowlęcego

20.1.3. Zakażenia wirusowe

20.1.4. Infekcje grzybicze, infestacje pasożytnicze

20.1.5. Pokrzywka (łac./ang. *urticaria*)

20.1.6. Trądzik

20.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu skóry

- Edyta Kwilosz, Marlena Warowna

20.2.1. Suchość skóry związana z zaburzeniami funkcji bariery naskórka oraz wzmożoną przezskórną utratą wody

20.2.2. Obniżenie jakości życia spowodowane długotrwałym świądem

20.2.3. Zaburzenia obrazu własnego ciała spowodowane zmianami na skórze

20.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarstwa

21. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU NOSA, USZU I ZATOK

21.1. Choroby otolaryngologiczne - Lechosław P. Chmielik, Artur Bartosz Niedzielski

21.1.1. Ostre zapalenie gardła i migdałków podniebiennych (łac. *pharyngotonsillitis acuta*)

21.1.2. Przerost migdałków

21.1.3. Zapalenie zatok przynosowych

21.1.4. Skrzywienie przegrody nosa

21.1.5. Ciało obce w drogach oddechowych

21.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu nosa, uszu i zatok - Tadeusz P. Wasilewski

21.2.1. Ból ostry ucha

21.2.2. Zaburzona percepcja zmysłowa o charakterze słuchowym

21.2.3. Zaburzone połykanie

21.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarstwa

22. ONKOLOGIA DZIECIĘCA

22.1. Choroby nowotworowe - Katarzyna Drabko

22.1.1. Nowotwory typowe dla wieku dziecięcego

22.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z chorobą nowotworową - Aneta Zreda-Pikies

22.2.1. Ból związany z występującą chorobą nowotworową, procedurami diagnostycznymi oraz powikłaniami leczenia onkologicznego

22.2.2. Zaburzenia bilansu odżywiania się związane z objawami ubocznymi chemioterapii/radioterapii

22.2.3. Uszkodzenie błony śluzowej jamy ustnej związane ze skutkami chemioterapii

22.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarska

23. WYPADKI I STANY NAGŁE U DZIECI - Czesław Cielecki

23.1. Urazy czaszkowo-mózgowe u dzieci

23.2. Oparzenia u dzieci (łac. combustio, ang. burn)

23.3. Pogryzienia dzieci (łac. puer morsus, ang. child bites)

23.4. Zespół dziecka maltretowanego (ang. child abuse syndrome)

24. OPIEKA STOMATOLOGICZNA - Małgorzata Klichowska-Palonka, Jolanta Szymańska

24.1. Rozwój jamy ustnej i zębów

24.2. Zaburzenia rozwojowe zębów

24.3. Choroba próchnicowa zębów

24.4. Profilaktyka stomatologiczna

Przypisy